

Opbrengst gesprekken met gemeenteraadsleden 9 juni en 22 juni 2020

20.0003220

Locatie : Raadzaal gemeente Huizen
Onderwerp : In gesprek over concretisering van enkele voorstellen ter voorbereiding op een volgende werkconferentie met gemeenteraden over legitimatie en slagkracht.

Gemeente	Aanwezig: 9 juni 2020	Aanwezig: 22 juni 2020	Naam	Van:	Emailadres:
Huizen	1	1	Fleur van der Kleij	Leefbaar Huizen	f.vanderkleijdebruijn.lh@huizen.nl
Huizen	2	2	Rutger Rebel	CDA	rutgerrebel@hetnet.nl
Laren	3		Erwin van den Berg	CDA	e.vandenberg@laren.nl
Laren	4	3	Wim van der Zwaan	Larens Behoud	w.vanderzwaan@laren.nl
Hilversum	5	4	Hein Jaarsma	D66	heinjaarsma@telfort.nl
Hilversum	6		Jacqueline Kalk	PvdA	jacquelinekalk@icloud.com
Gooise Meren	7	5	Hugo Bellaart	VVD	h.bellaart@raadgooisemeren.nl
Gooise Meren	8		Maarten Balzar	D66	m.balzar@raadgooisemeren.nl
Blaricum	9	6	Willem Pel	Hart voor Blaricum	w.pel@Blaricum.nl
Blaricum	10	7	Carin Francken	D66	carinfrancken@icloud.com>
Wijdmeren	11	8	Gert Zagt	De Lokale Partij	gzagt@xs4all.nl
Wijdmeren	12	9	Nanne Roosenschoon	D66	info@apartprojects.com
Gooise Meren	13	10	Minke Knibbe	Griffier	m.knibbe@gooisemeren.nl
Huizen	14	11	Jan Veenstra	Griffier	j.veenstra@huizen.nl
Wijdmeren	15	12	Joost Boermans	Weth/AB lid Regio	j.boermans@regio.vn
Gooise Meren	16	13	Han ter Heegde	Burgemeester	h.terheegde@gooisemeren.nl
Laren/Vzt.	19	14	Nanning Mol	Burgemeester	n.mol@laren.nl
Regio/Secr.	20	15	Jaap Jan Bakker	Bestuurssecretaris	j.bakker@regio.vn

Bijeenkomst van 9 juni 2020

Verwachtingen:

Stap met elkaar zetten in goede richting
Regionaal bestuur krachtiger maken in de komende 2 jaar
Betrokkenheid van de gemeenteraden vergroten
Democratischer en slagvaardiger
Set van afspraken die zich verhouden tot de gemeente(rad)en met gebruik van het bestaande en waar nodig innovatief
Afgewogen proces van besluitvorming gemeenteraden en Regio
Het bestaande te bezien wat hierin al is te verbeteren
De politieke antenne van de Regio versterken, politiek sensitiever, minder bestuurlijk
De (informatie)positie van de gemeenteraden op niveau brengen
Met elkaar komen tot gezamenlijke en onderling goed afgestemde besluitvorming
Goede ervaringen meenemen met gezamenlijke raadsvergadering van 3 gemeenten rond Crailo
Goede ervaringen meenemen met de werkgroep van gemeenteraadsleden bij de Veiligheidsregio
De besluitvorming verbeteren
Het optreden naar buiten toe versterken
Niet te groot optuigen.

Ervaringen:

Regionale samenwerkingsagenda (RSA) en het doelgroepenvervoer worden op de kernpunten in het proces doorgelicht.
Bij gedachtewisseling wordt als onderscheid aangegeven dat de RSA een breed gevarieerd pakket aan strategische opgaven omvat en het Doelgroepenvervoer een voorbeeld is van concreet regionaal thema. In beide gevallen moest door de gemeenteraden afzonderlijk worden besloten en is de eenheid in het resultaat van de besluitvorming bepalend voor de samenwerking en de afstemming tussen de gemeenteraden.

Bij ontwikkeling van de RSA was bij de betrokken gemeenteraden een grote mate van overeenstemming over de inhoudelijke opgaven. Het proces met de gemeenteraden kandelde toen een discussie over de vorm werd gekoppeld aan de inhoud.

Het proces ontspoorde in het besluitvormende stadium toen een groot aantal amendementen vanuit de verschillende gemeenteraden werd ingediend. Hiervoor waren geen proces en procedureafspraken vastgelegd. In de verschillende gemeenteraden zijn die amendementen op een verschillende manier behandeld.

Bij de thematische onderwerpen, zoals het doelgroepenvervoer, is de ervaring dat de informatiepositie per gemeenteraad in de voorbereiding nogal uiteen liep. De ene gemeenteraad beschikte op een bepaald moment over meer informatie dan de andere. Het gebrek in de informatiesymmetrie deed afbreuk aan het vertrouwen.

Analyse:

Algemeen gesteld wordt dat de gemeenteraden door de Regio, lees: de regionaal samenwerkende portefeuillehouders, te weinig vooraan in de processen in positie worden gebracht.

De ervaring is dat de gemeenteraden soms halverwege een proces instappen en daarmee achter de feiten aanlopen, de onderliggende informatie en aannames missen en daardoor de gekozen oplossingen moeilijk kunnen beoordelen.

Naast de achterstand in de informatiepositie komt het voor dat er een gebrek is in de informatiesymmetrie*1) tussen de gemeenteraden. De mogelijkheid tot afstemming en de onderlinge uitwisseling tussen de gemeenteraden is daardoor lastig zo niet onmogelijk. Wie bij de verschillende gemeenteraden het woord voert is moeilijk te traceren. Dit alles bemoeilijkt de afstemming tussen de gemeenteraden.

**1) Op 22 juni is aangevuld dat informatiesymmetrie in de brede zin moet worden opgevat over de wijze waarop voorstellen worden ingebracht, wie de woordvoerders zijn en de planning bij de overige gemeenteraden.*

Afspraken:

Op 22 juni voor de volgende bijeenkomst liggen enkele concrete voorstellen ter bespreking en afstemming en aanscherping op tafel.

Oplossingsrichtingen:

Van breed naar smal zijn in het gesprek verschillende opties aan de orde geweest:

Gelijktijdige raadsvergaderingen*2): Voordeel hiervan is dat eenduidigheid en afstemming op alle facetten van de voorbereiding tot de fase van besluitvorming wordt bereikt. Het biedt meerwaarde bij het tot elkaar brengen van uiteenlopende lokale belangen. Er is de mogelijkheid elkaar te overtuigen en te zoeken naar synergie. De informele overleggen in de wandelgangen blijken hieraan mede te hebben bijgedragen. De kanttekening wordt geplaatst dat dit bij 3 gemeenteraden al een flinke opgave was om te organiseren. De verwachting is dat bij een groter aantal gemeenteraden dit als proces niet meer goed werkt en organisatorisch te complex en te omvangrijk wordt.

**2) Op 22 juni is toegevoegd hier expliciet te benoemen de ervaring van de drie gemeenteraden van de gemeenten Laren, Gooise Meren en Hilversum bij de ontwikkeling van Crailo.*

Regiopodia met de woordvoerders*3): Als voordeel hiervan wordt gezien dat in direct overleg met de portefeuillehouders in gesprek wordt getreden; bij voorkeur in een stadium dat nog verschillende opties voorliggen. Succesvoorwaarde hierbij is dat het resultaat van die bijeenkomsten transparant, met een *4)volledige verslaglegging eenduidig (informatiesymmetrie) wordt teruggelegd bij de

gemeenteraden. Het risico is dat de woordvoerders worden teruggeroepen omdat zij onvoldoende in staat zijn gebleken om wat breder bij de eigen achterban of de raad leeft te vertolken.

3) Op 22 juni is toegevoegd dat het aanbeveling verdient om in het advies mee te nemen de uitnodigingen voor de Regiopodia niet te beperken tot de woordvoerders maar ook overige belangstellende gemeenteraadsleden de mogelijkheid te bieden zich aan te melden om de dialoog bij te wonen.*

**4) Op 22 juni is wat betreft de verslaglegging aangeduid dat een volledige verslaglegging juist niet gewenst is. Voor het voeren van de dialoog moet in alle vrijheid met elkaar gesproken kunnen worden. Een korte notitie met de lijst van aanwezigen, met wat aldaar besproken is en de kerninformatie volstaat om te verspreiden en daarmee lokaal verder te kunnen.*

De Regionaal bestuurlijk trekker aan tafel bij de gemeenteraad*5):

Op basis van ervaring met regionale samenwerking elders is effectief gebleken dat een regionaal bestuurlijk trekker de regionale context inbrengt in de verschillende gemeenteraden.

De kanttekening is geplaatst dat in de beeldvorming een regionaal superwethouder ontstaat.

Actuele ervaring is dat een regionaal bestuurlijk trekker in deze regio zich niet gehouden achtte om – anders dan het leveren van de feitelijke schriftelijke achtergrondinformatie – te verschijnen in een openbare hoorzitting, georganiseerd door een gemeenteraad. Anders dan voor de overgedragen taak Afval - waar de eindverantwoordelijkheid bij het algemeen bestuur ligt – blijft op overige niet-overgedragen taakvelden de politieke verantwoordingsplicht over regionale aangelegenheden bij de eigen portefeuillehouder.

**5) Op 22 juni is wat betreft dit onderdeel nogmaals benadrukt dat het bestaande democratische proces uitgangspunt is. De regionaal bestuurlijk trekker kan uiteraard informatief door de eigen portefeuillehouder betrokken worden, maar uitsluitend de eigen portefeuillehouder is bestuurlijk verantwoordelijk. Dit wordt in het advies expliciet opgenomen. Aanwezigheid van de regionaal bestuurlijk trekker bij (ambtelijke) presentaties door de Regio in de raad geeft bestuurlijk gezicht aan de samenwerking.*

Procedures en uitgangspunten vastgelegd bij aanvang in een startnotitie.

De gedachte leeft dat met een goed - door de portefeuillehouders met gemeenteraden afgestemd - vooraf doordacht proces de betrokkenheid van gemeente raden in vroeg stadium wordt bevorderd. Het is in deze regio nu eenmaal niet zo dat de gemeenteraden spontaan zelf die onderlinge uitwisseling zoeken.

Met behulp van een startnotitie *6) worden gemeenteraden bewust gemaakt van hun rol en verantwoordelijkheid voor het goed doorlopen van het proces als het een RSA opgave betreft die een onderling goed afgestemde politieke afweging en besluitvorming vraagt.

**6) Op 22 juni is aangegeven dat niet in alle gevallen een startnotitie noodzakelijk is. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen bestuurlijke raadsprocessen en complexere politieke raadsprocessen waar een startnotitie vooraf de benodigde structuur aanbrengt.*

Algemeen is de aanbeveling om de komende processen en RSA thema's - De Regionale Energiestrategie (RES), Grondstoffenvisie met een evaluatie Van Afval Naar Grondstof (VANG) en het Koersdocument - als voorbeelden te presenteren en bij aanvang aan te bieden in een doordacht proces met de gemeenteraden en het daarbij behorende tijdspad.

In dit verband is gesproken over een ondersteunende rol van de griffiers en de agendacommissies om te stroomlijnen en zoveel mogelijk gelijk te schakelen van de raadsprocedures. Als kanttekening is geplaatst dat er tussen de griffies verschillen kunnen zijn in de opdracht vanuit de raad.

Voor de portefeuillehouders en de colleges ligt er de opgave om voor de raadsprocedures tijdig intern gereed te zijn tot aanbidding en zorg te dragen voor de informatiesymmetrie tussen de gemeenteraden.

Als kanttekening is geplaatst dat colleges een regionaal proces met de gemeenteraden soms mede willen beoordelen vanuit het lokale bestuurlijke perspectief, met een voorbehoud, een verdergaande ambitie of de lokale impact.

Tenslotte wordt geconstateerd dat gaandeweg een eenmaal vastgelegd proces en procedureschema de informatiebehoefte van de gemeenteraad kan toenemen bij het zicht op de eindstreep. Een startnotitie ondervangt dit niet.

Meer algemeen is tenslotte ter sprake gekomen dat in een fase waarin de processen aan de voorkant met de gemeenteraden beter zijn afgestemd, de rol van de Regioambassadeurs opnieuw tegen het licht gehouden mag worden.*7)

**7) Op 22 juni is teruggekoppeld dat in een gesprek over de taakverdeling tussen de Griffiers en Regioambassadeurs 13 februari 2020 is afgestemd dat de Griffiers zich met de Regio richten op de RSA processen en procedures richting de gemeenteraden. De Regioambassadeurs focussen zich op het enthousiasmeren van de gemeenteraadsleden en het signaleren.*

Als de nu voorliggende adviezen effectief blijken te zijn, heeft de regionale samenwerking en afstemming tussen de gemeenteraden een hoger niveau bereikt. De rol van de Regioambassadeurs kan dan opnieuw tegen het licht worden gehouden. In februari 2020 ging al een stem op bij de Regioambassadeurs dat idealiter de afspraken tussen de gemeenteraden en de portefeuillehouders de Regioambassadeurs overbodig maken.

Op 10 september is een geplande vergadering van de Regioambassadeurs ter bespreking van het advies.